

**UCHWAŁA NR XXVIII/328/2017
RADY MIEJSKIEJ W PLESZEWIE**

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Pleszew na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zmianami) Rada Miejska w Pleszewie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Pleszew na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pleszew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/328/2017
Rady Miejskiej w Pleszewie
z dnia 13 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA I GMINY PLESZEW NA LATA 2018-2020

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania, stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoje problemy i sytuacje kryzysowe. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W przypadku dezorganizacji rodziny nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

II. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle zadań ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji.

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Pleszew na lata 2018–2020. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Podstawa prawna:

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 jest spójny z kierunkami działań przyjętych w następujących aktach prawnych:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697);
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zmianami);
- c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- d) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860 ze zmianami);
- e) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminie Pleszew na lata 2014-2020 przyjętej uchwałą Nr XXIV/418/2014 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 15 maja 2014 r.

III. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA

Miasto i Gmina Pleszew położone są w centralnej Polsce w południowej części województwa wielkopolskiego. Od roku 1999 Pleszew jest stolicą powiatu. Jako gmina rozbudowująca się, wykorzystująca swój bogaty potencjał ekonomiczny, gospodarczy i kulturalny, wysoko kwalifikowane kadry zapewniane przez bogatą sieć szkół, Pleszew jest dążącym do nowoczesności, rozwijającym się miastem o charakterze przemysłowo-rolniczym. Stanowi ośrodek przemysłu maszynowego, drzewnego i spożywczego, a także centrum handlowo-usługowe dla okolicznych terenów o wysoko rozwiniętym rolnictwie i ogrodnictwie. Zarówno na terenie Miasta, jak i Gminy lokuje się w przewadze małe i średnie przedsiębiorstwa, najczęściej firmy rodzinne. Gmina Pleszew jest podzielona na 28 sołectw, w których dominują gospodarstwa indywidualne. Na terenie Miasta i Gminy zamieszkuje wg stanu na dzień 31.10.2017 r. – 28.824 mieszkańców, z czego w mieście zamieszkuje 16.336 osób, a na terenie sołectw – 12.488.

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny stanowi analiza danych o osobach i rodzinach z terenu miasta i gminy Pleszew korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Za I półrocze 2017 r. udzielono pomocy z powodu:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI W RODZINIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym NA WSI	
0		1	2	3
Ubóstwo	1	192	x	311
Sieroctwo	2	2	x	2
Bezdomność	3	37	x	38
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	78	x	378
W tym wielodzietność	5	48	x	257
Bezrobocie	6	214	x	622
Niepełnosprawność	7	436	x	745
Długotrwała lub ciężka choroba	8	375	x	709
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	9	128	x	421
W tym : Rodziny niepełne	10	91	x	244
Rodziny wielodzietne	11	33	x	172
Przemoc w rodzinie	12	11	x	38
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	13	0	x	0
Alkoholizm	14	13	x	16
Narkomania	15	5	x	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	12	x	15

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	17	0	x	0
Zdarzenie losowe	18	1	x	5
Sytuacja kryzysowa	19	2	x	9
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	20	0	x	0

Źródło: dane własne sprawozdawczość

W gminie obserwuje się, podobnie jak w całym kraju zjawiska, które powodują niewydolność rodziny, są to problemy wynikające głównie z: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu, przemocy w rodzinie. Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegany jest kryzys wartości moralnych i kulturowych, nie tylko dzieci i młodzieży, ale także ich rodziców.

Na podstawie danych ze sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w latach 2015 – 2017 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nieznacznie wzrosła, a rodziny te wymagają wsparcia w znacznie szerszym zakresie aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Tabela Nr 1

Rok	Liczba asystentów rodziny	Liczba rodzin, którym przydzielona asystenta rodziny
2015	3	35
2016	3	35
2017	3	52

Źródło: dane własne

Tabela Nr 2

l.p.	Zjawiska powodujące problemy w rodzinie - 2016 rok	Liczba rodzin
1.	Rodziny objęte nadzorem kuratorskim	13
2.	Interwencja policji na skutek przemocy w rodzinie w 2016	392
3.	Rodziny, w których wdrożono procedurę Niebieskiej Karty	54

Źródło: dane własne, PKP Pleszew, Zespół Kuratorski w Pleszewie

Tabela Nr 3

Rok	Liczba dzieci w domach dziecka	Liczba dzieci w pieczy zastępczej
2015	5	11
2016	4	11
2017	3	14

Źródło: dane własne

V. ANALIZA SWOT

REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU NA TERENIE GMINY PLESZEW

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
–wyszkolona kadra pracownicza, –dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, –realizacja programów osłonowych i profilaktycznych, –zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, –otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym, –działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji na rzecz lokalnego wsparcia, –działalność placówki wsparcia dziennego - Klubu Aktywności Różnorodnych /praca podwórkowa/.	–niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodziny.

SZANSE	ZAGROŻENIA
–możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych, –rosnąca świadomość społeczna.	–złożoność problemów rodzin, –niespójne przepisy prawa, –degradacja relacji rodzinnych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone w szczególności ubóstwem, przemocą w rodzinie, problemem uzależnień oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, oraz kobiety w ciąży i ich rodziny zdiagnozowane ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem poczętego dziecka.

VII. CELE PROGRAMU

7.1. Cel główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania, kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

7.2. Cele szczegółowe programu:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- prace socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Pleszew,
- zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli instytucji kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zapewnienie korzystania z Punktu Konsultacyjnego oraz fachowej pomocy psychologicznej,
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin w których opiekunowie pozostają bez pracy,
- podejmowanie działań w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich,
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, zarówno dzieci, jak i rodziców motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji (osoby uzależnione, sprawcy przemocy w rodzinie, ofiary) - współpraca z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pleszew,

– współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, Policją, placówkami służby zdrowia, sądami, PCPR, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

4. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

– pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie we współpracy z instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny oraz pełniącymi funkcje wspierające:

- a) Urząd Miasta i Gminy Pleszew – wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
- b) Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu; organizacja i finansowanie odpoczynku letniego z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocą w rodzinie; wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych); podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- c) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy – integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- d) służba zdrowia – opieka i profilaktyka zdrowotna oraz podejmowanie działań z zakresu procedury Niebieskiej Karty,
- e) KPP Pleszew – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Pleszew, podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży,
- f) Sport Pleszew Sp. z o.o. w Pleszewie – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć w zakresie kultury, sztuki i zajęć ruchowych; organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów,
- g) Klub Aktywności Różnorodnych – placówka wsparcia dziennego w formie podwórkowej z dziećmi w wieku 7 – 14 lat,
- h) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej – udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- i) kuratorzy sądowi – wykonywanie działań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- j) szkoły z terenu gminy Pleszew – realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Pleszew na lata 2018-2020 jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedstawienie co roku Radzie Miejskiej w Pleszewie sprawozdania z realizacji programu do dnia 31 marca za rok poprzedni.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXVIII/328/2017 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 13 grudnia 2017 r.

Przepis art. 176 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny. Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Pleszew na lata 2018-2020 jest wspieranie i skuteczna pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W związku z powyższym podjęcie uchwały przez Radę Miejską jest zasadne.